BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2015/162

av den 9 juli 2014

om det statliga stöd SA.36612 (2014/C) (f.d. 2013/NN) som Lettland har genomfört till förmån för Parex

[delgivet med nr C(2014) 4550]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

efter att i enlighet med ovannämnda bestämmelser ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([1]), och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

1.1 Tidigare åtgärder till förmån för Parex

(1) Den 10 november 2008 anmälde Lettland till kommissionen ett paket av statliga stödåtgärder till förmån för AS Parex banka (nedan kallad *Parex banka*), som syftade till att stödja stabiliteten i det finansiella systemet. Kommissionen godkände tillfälligt dessa åtgärder den 24 november 2008 ([2]) (nedan kallat *det första undsättningsbeslutet*) baserat på Lettlands åtagande att lägga fram en omstruktureringsplan för Parex banka inom sex månader.

(2) Till följd av förfrågningar från Lettland godkände kommissionen två uppsättningar ändringar av stödåtgärderna för Parex banka genom beslut av den 11 februari 2009 ([3]) (nedan kallat *det andra undsättningsbeslutet*) och den 11 maj 2009 ([4]) (nedan kallat *det tredje undsättningsbeslutet*).

(3) Den 11 maj 2009 anmälde Lettland en omstruktureringsplan för Parex banka. I sitt beslut av den 29 juni 2009 ([5]) drog kommissionen preliminärt slutsatsen att de anmälda omstruktureringsåtgärderna utgjorde statligt stöd till Parex banka och uttryckte tvivel för att stödet kunde anses förenligt med den inre marknaden. Kommissionen beslutade därför att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget och uppmanade Lettland att lämna de upplysningar som behövdes för bedömningen av stödets förenlighet.

(4) Mellan den 11 maj 2009 och den 15 september 2010 förekom flera informationsutbyten och diskussioner mellan Lettland och kommissionen beträffande omstruktureringen av Parex banka. Under den perioden uppdaterade Lettland omstruktureringsplanen för Parex banka flera gånger.

(5) Enligt omstruktureringsplanen skulle Parex banka delas upp i en nyinrättad ”god bank” med namnet AS Citadele banka (nedan kallad *Citadele*), som skulle ta över alla kärntillgångar och vissa tillgångar som inte tillhörde kärnverksamheten ([6]), och en ”dålig bank” (nedan kallad *Reverta* ([7])), som skulle behålla osäkra tillgångar och återstående tillgångar som inte tillhörde kärnverksamheten. Uppdelningen genomfördes den 1 augusti 2010.

([1]) Kommissionens beslut SA.36612 – 2014/C (f.d. 2013/NN) (EUT C 147, 16.5.2014, s. 11).
([2]) Kommissionens beslut NN 68/08 (EUT C 147, 27.6.2009, s. 1).
([3]) Kommissionens beslut NN 3/09 (EUT C 147, 27.6.2009, s. 2).
([4]) Kommissionens beslut N 189/09 (EUT C 176, 29.7.2009, s. 3).
([5]) Kommissionens beslut C 26/09 (f.d. N 289/09) (EUT C 239, 6.10.2009, s. 11).
([6]) Framför allt osäkra lån till låntagare i Oberoende staters samvälde (nedan kallat OSS), det litauiska dotterbolaget, filialer i Sverige och Tyskland och förmögenhetsförvaltningen, som inkluderade det schweiziska dotterbolaget.
([7]) Efter uppdelningen den 1 augusti 2010 behöll den dåliga banken till en början namnet Parex banka, men i maj 2012 ändrades företagsnamnet till AS Reverta.

(6) Genom sitt beslut av den 15 september 2010 ([8]) (nedan kallat *det slutliga beslutet för Parex*) godkände kommissionen omstruktureringsplanen för Parex banka, baserat på åtaganden från de lettiska myndigheterna den 3 september 2010.

(7) Genom sitt beslut av den 10 augusti 2012 (nedan kallat *ändringsbeslutet*) ([9]) godkände kommissionen ändringar av de tre åtaganden som ingick i det slutliga beslutet för Parex, till följd av en begäran från Lettland. Det rörde sig om följande ändringar: 1) tidsfristen för avyttring av OSS-lånen ([10]) förlängdes till och med den 31 december 2014; 2) minimikapitalkraven för Citadele höjdes till bankens och koncernens nivå; 3) överföring av tidigare års outnyttjade utlåningstak medgavs, med respekt för de ursprungliga marknadsandelstaken.

(8) Kommissionen noterar att Lettland den 5 juni 2014 undantagsvis godkände att detta beslut antas på engelska.

1.2 **Det formella granskningsförfarandet**

(9) Den 1 oktober 2013 anmälde Lettland en begäran om en ytterligare ändring av det slutliga beslutet för Parex, som gällde förlängning av tidsfristen för avyttring av Citadeles förmögenhetsförvaltning ([11]). I samband med bedömningen av begäran om ändring upptäckte kommissionen att Lettland hade beviljat statligt stöd till Parex och Citadele utöver de stödåtgärder som godkänts av kommissionen.

(10) Mellan den […] (*) och den 4 mars 2014 förekom flera informationsutbyten mellan Lettland och kommissionen gällande dessa ytterligare stödåtgärder. Lettland lämnade upplysningar och handlingar den 30 oktober 2013, den 31 januari 2014 och den 4 mars 2014 (bl.a. en reviderad omstruktureringsplan för Parex banka).

(11) Sedan den 11 november 2013 har kommissionen också mottagit månatliga uppdateringar gällande Lettlands framsteg med försäljningen av Citadele, en process som inleddes i oktober 2013.

(12) Genom sitt beslut av den 16 april 2014 (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*) ([12]) underrättade kommissionen Lettland om att den, efter att ha granskat de upplysningar som lämnats av de lettiska myndigheterna, hade beslutat att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *fördraget*). I beslutet om att inleda förfarandet uppmanade kommissionen också berörda parter att inkomma med sina synpunkter på stödet, och den 23 maj 2014 mottogs synpunkter från en part.

(13) Lettland har meddelat kommissionen att man av brådskande skäl undantagsvis godkänner att detta beslut antas på engelska.

2. **BESKRIVNING**

2.1 **Det berörda företaget**

(14) Parex banka var den näst största banken i Lettland med en balansomslutning på 3,4 miljarder lats (4,9 miljarder euro) per den 31 december 2008. Parex banka grundades 1992. I november 2008 förvärvade Lettland 84,83 % av bankens aktiekapital från de två största aktieägarna för den symboliska summan 2 lats (ca 3 euro), en statlig stödåtgärd som godkänts av kommissionen genom det första och det andra undsättningsbeslutet. Efter den rekapitalisering som godkänts genom undsättningsbesluten ökade Lettland sitt ägande i Parex banka ytterligare till omkring 95 % genom ett kapitaltillskott på ytterligare 140,75 miljoner lats i maj 2009, en åtgärd som godkänts av kommissionen genom det tredje undsättningsbeslutet.

(15) I april 2009 förvärvade Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (nedan kallad *EBRD*) 25 % av Parex bankas aktiekapital plus en aktie. Efter uppdelningen av Parex banka i en god bank och en dålig bank 2010 och efterföljande förändringar av ägarstrukturen är Citadeles aktieägare nu Lettland (75 %) och EBRD (25 %), medan Revertas aktieägare är Lettland (84,15 %), EBRD (12,74 %) och övriga (3,11 %).

([8]) Kommissionens beslut 2011/364/EU (EUT L 163, 23.6.2011, s. 28).
([9]) Kommissionens beslut SA.34747 (EUT C 273, 21.9.2013, s. 1).
([10]) Dvs. lån till långivare i OSS.
([11]) Förmögenhetsförvaltningen består av Citadeles privatkapitalförvaltning, kapitalförvaltningsdotterbolag och AP Anlage & Privatbank AG, Schweiz.
(*) Affärshemlighet
([12]) Se fotnot 1.

(16) En närmare beskrivning av Parex banka fram till tidpunkten för det slutliga beslutet för Parex finns i skälen 11–15 i det beslutet.

2.2 **De stödåtgärder som godkänts för Citadele och Reverta**

(17) Ett antal stödåtgärder för Parex banka har godkänts av kommissionen genom det första, det andra och det tredje undsättningsbeslutet (nedan kallade *undsättningsbesluten*) och det slutliga beslutet för Parex.

(18) Enligt den omstruktureringsplan som godkänts av kommissionen genom det slutliga beslutet för Parex skulle det undsättningsstöd som tidigare godkänts av kommissionen förlängas till och med slutet av omstruktureringsperioden och delas mellan Citadele och Reverta. Genom det slutliga beslutet för Parex godkändes också ytterligare omstruktureringsstöd för Reverta och Citadele. Beslutet innehöll också bestämmelser om en mekanism för utnyttjande av det stöd som preliminärt godkänts genom undsättningsbesluten efter uppdelningen av Parex banka, avseende

a) likviditetsstöd i form av statlig inlåning för både Citadele och Reverta ([13]),

b) statliga garantier för Citadeles och Revertas skulder ([14]),

c) statlig rekapitalisering för Reverta och Citadele ([15]) och

d) övertagande av osäkra tillgångar för Citadele ([16]).

3. **SKÄL TILL ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET**

3.1 **De ytterligare åtgärder som Lettland genomfört till förmån för Parex banka, Citadele och Reverta**

(19) Av den rapport från övervakningsförvaltaren som lämnades den 29 augusti 2013 ([17]) och handlingar och upplysningar som lämnats av Lettland sedan oktober 2013 framgick att Lettland genomfört följande åtgärder utan förhandsanmälan till kommissionen:

a) Den 22 maj 2009 beviljade Lettland Parex banka ett efterställt lån på 50,27 miljoner lats (räknat som tier 2-kapital), med en löptid på sju år, dvs. till och med den 21 maj 2016 (nedan kallat *den första åtgärden*). Löptiden för det efterställda lånet överstiger den maximala löptid på fem år som anges i det första undsättningsbeslutet och bekräftas i det slutliga beslutet för Parex.

b) Den 27 juni 2013 beviljade Lettland Citadele ytterligare 18 månaders förlängning av löptiden (nedan kallat *den andra åtgärden*) för efterställda lån på 37 miljoner lats (av Lettlands totalt 45 miljoner lats vid den aktuella tidpunkten) ([18]). Lettland anmälde inte förlängningen av löptiden för de efterställda lånen till kommissionen.

([13]) Skälen 55–57 i det slutliga beslutet för Parex.
([14]) Skälen 58–61 i det slutliga beslutet för Parex.
([15]) Skälen 62–68 i det slutliga beslutet för Parex.
([16]) Skälen 69–70 i det slutliga beslutet för Parex.
([17]) Övervakningsförvaltaren utsågs genom en fullmakt som undertecknades av Reverta, Citadele och de lettiska myndigheterna den 28 februari 2011. Övervakningsförvaltaren har två gånger om året lämnat övervakningsrapporter för det föregående halvåret; den första avsåg det halvår som slutade den 31 december 2010.
([18]) Citadele bildades den 1 augusti 2010 till följd av uppdelningen av Parex banka. Genom det slutliga beslutet för Parex godkändes överföring till Citadele av samtliga efterställda lån som tidigare beviljats Parex banka. Lettland beviljade inte Parex banka något tier 2-kapital i samband med uppdelningen och kunde inte heller ha gjort det efter uppdelningen, såsom förklaras i skäl 21 i beslutet om att inleda förfarandet.
Den 3 september 2009 samtyckte EBRD till att återfinansiera en del av det efterställda lån som Lettland tidigare beviljat Parex banka. Den 31 december 2009 uppgick de efterställda lån som Lettland beviljat Parex banka till 37 miljoner lats, medan det efterställda lån som återfinansierats av EBRD uppgick till 13 miljoner lats.
I samband med uppdelningen tog Lettland över 8 miljoner lats av det efterställda lånet från EBRD på 13 miljoner lats. Den 1 augusti 2010 uppgick de efterställda lånen från Lettland till totalt 45 miljoner lats (med olika löptid), medan lånet från EBRD var på 5 miljoner lats.

c) Sedan 2011 har Lettland dessutom försett Reverta med likviditetsstöd som överstiger de högsta gränser som godkänts av kommissionen i det slutliga beslutet för Parex (nedan kallat *den tredje åtgärden*), för både grundscenariot och det pessimistiska scenariot ([19]).

(20) Baserat på de uppgifter som kommissionen hade tillgång till när beslutet om att inleda förfarandet antogs var den mycket tveksam till att den första och den andra åtgärden kunde betecknas som förenliga med den inre marknaden, av följande skäl:

a) Vid den ursprungliga bedömningen av förenligheten hos de efterställda lån som beviljats av Lettland ansågs löptiden på fem år vara absolut nödvändig och kunde därför betecknas som förenlig.

b) Inga nya argument hade lagts fram för att motivera varför en längre löptid i själva verket var absolut nödvändig.

(21) När beslutet om att inleda förfarandet antogs hade inte heller tillräckliga argument lagts fram för att visa att den tredje åtgärden var förenlig.

(22) Kommissionen inledde därför det formella granskningsförfarandet enligt artiklarna 13.1 och 4.4 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ([20]) avseende det olagliga stöd som beviljats genom den första, den andra och den tredje åtgärden, som beskrivs i skäl 19.

3.2 **Överträdelsen av åtagandet att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning**

(23) Lettland har också underlåtit att fullgöra sitt åtagande enligt det slutliga beslutet för Parex att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning senast den 30 juni 2013 utan avyttringsförvaltare, eller senast den 31 december 2013 med avyttringsförvaltare (nedan kallat *den fjärde åtgärden*) ([21]). Åtagandet att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning inom de tidsfristerna har därför överträtts.

(24) I beslutet om att inleda förfarandet slog kommissionen fast att överträdelsen av det åtagande som beskrivs i skäl 21 utgör missbruk av stöd. Kommissionen har därför beslutat att inleda det formella granskningsförfarandet vid missbruk av stöd i enlighet med artikel 16 i förordning (EG) nr 659/1999.

4. **SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER**

(25) Till följd av beslutet om att inleda förfarandet har kommissionen mottagit synpunkter från en person som inte lämnade uppgifter som visar att han kan betecknas som en berörd part, dvs. en part vars *egna* intressen kan påverkas av åtgärden (t.ex. konkurrenter eller branschorganisationer ([22])), eller att han agerade på en berörd parts vägnar.

(26) De synpunkter som mottagits gäller påstådda olagligheter som inbegriper Parex banka och avser inte den första, den andra och den tredje åtgärd som Lettland genomfört till förmån för Parex banka, Citadele och Reverta, och inte heller den fjärde åtgärden. Det rör sig huvudsakligen om fakta och upplysningar utan direkt relevans för tillämpningen av reglerna om statligt stöd i det aktuella fallet. För den bedömning som görs i detta beslut har de därför registrerats och betraktats som allmän marknadsinformation.

5. **KOMMENTARER FRÅN LETTLAND OM DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET**

(27) Till följd av beslutet om att inleda förfarandet lämnade Lettland den 26 maj 2014 kommentarer avseende kommissionens tvivel beträffande förenligheten hos den första, den andra och den tredje åtgärden, liksom överträdelsen av åtagandet att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning.

([19]) Beskrivs närmare i skäl 21 i beslutet om att inleda förfarandet.
([20]) Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1).
([21]) Se skäl 73 i det slutliga beslutet för Parex.
([22]) Se artikel 1 h i förordning (EG) nr 659/1999.

(28) Den 30 maj 2014 lämnade Lettland också en uppdaterad omstruktureringsplan, som innefattade de uppgifter och kompenserande åtgärder som redovisas i avsnitt 5.1–5.5 i detta beslut.

(29) Efter en begäran om information från kommissionen lämnade Lettland den 23 juni 2014 ytterligare uppgifter om den andra åtgärden.

5.1 **Den ursprungliga löptiden för de efterställda lånen, som var längre vad som anges undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex (den första åtgärden)**

(30) I sina kommentarer av den 26 maj 2014 hävdar Lettland att antagandet av den första åtgärden var nödvändigt för att göra det möjligt för Parex banka att fullgöra de tillämpliga lagstadgade solvenskraven och därmed förhindra en irreparabel kollaps för det sårbara lettiska banksystemet, som i hög grad kännetecknas av ömsesidigt beroende och ömsesidiga kopplingar.

(31) Lettland uppger att de lettiska myndigheterna, när det första undsättningsbeslutet antogs, hade begränsad information om Parex bankas faktiska finansiella situation och kvaliteten på dess tillgångar. I sin ursprungliga begäran till kommissionen om godkännande av de statliga stödåtgärderna åtog sig Lettland därför att bevilja efterställda lån med fem års löptid, eftersom det var minimikravet i fråga om löptid för att efterställda lån skulle kunna räknas som tier 2-kapital enligt tillämpliga bestämmelser i lettisk lag.

(32) Lettland uppger vidare att man, för att bättre kunna bedöma Parex bankas finansiella ställning, gett PricewaterhouseCoopers i uppdrag att göra en due diligence-granskning av Parex banka, som slutfördes den 26 januari 2009, efter antagandet av det första undsättningsbeslutet.

(33) Samtidigt betonar Lettland att marknadssituationen 2008–2009 var mycket dynamisk och att lånens kvalitet försämrades snabbare än väntat. Den förvärrade situationen återspeglades av och resulterade i att kommissionen antog tre undsättningsbeslut för Parex banka och att Lettland lämnade flera versioner av omstruktureringsplanen för Parex banka, varav den senaste anmäldes den 11 maj 2009 (nedan kallad *2009 års omstruktureringsplan*).

(34) Lettland förklarar i det sammanhanget att antagandena och prognoserna i undsättningsbesluten snabbt blev inaktuella på grund av de snabba förändringarna i den ekonomiska omgivningen, som i huvudsak berodde på den globala finanskrisen och marknadens minskade förtroende för Parex banka. Lettland drog således slutsatsen att en löptid på fem år för de efterställda lån som Lettland beviljat Parex banka inte längre skulle vara tillräcklig för att stabilisera det sårbara lettiska banksystemet. Det visade sig också att Parex banka, som vid den tiden var en systemviktig bank, behövde efterställda lån med en löptid på över fem år för att fullgöra sina solvenskrav och i synnerhet uppfylla tillämpliga kapitalkrav.

(35) Enligt det regelverk (baserat på Basel II-standarder ([23])) som gällde för Parex banka när de efterställda lånen utfärdades skulle bara 80 % av de femåriga lånen på 50,27 miljoner lats (dvs. bara 40,22 miljoner lats) ha kunnat räknas som tier 2-kapital. Framför allt måste av lagstiftningsskäl en kumulativ diskonteringsfaktor (eller avskrivningsfaktor) årligen tillämpas på beloppet för de efterställda lånen för att avspegla dessa instruments minskande värde som positiva beståndsdelar av det egna kapitalet. Det betyder att ett femårigt lån för kapitalkravsändamål bara får räknas till 80 % vid utfärdandet, till 60 % i början av år två, och så vidare.

(36) Den uppgiften styrks ytterligare av Lettland genom jämförande beräkningar som visar att de efterställda lånen, om de beviljats av Lettland med en löptid på bara fem år, inte till fullo skulle ha kunnat räknas som tier 2-kapital redan från utfärdandet.

(37) Det visade sig vara nödvändigt att fastställa löptiden för de efterställda lånen från Lettland till Parex banka till sju år för att hela det efterställda lånet från staten på 50,27 miljoner lats skulle kunna räknas som tier 2-kapital under perioden 2009–2010, så att Parex banka kunde nå sitt mål i fråga om kapitaltäckningsgrad. Tabell 1 visar de belopp i form av tier 2-kapital som Parex banka innehade vid utgången av varje år baserat på löptiden för de efterställda lån på 50,27 miljoner lats som beviljades i maj 2009.

([23]) Basel II är det vedertagna namnet på ”Internationell konvergens avseende kapitalmätning och kapitalstandarder – ett reviderat regelverk”, ett regelverk med en uppsättning standarder för fastställande av minimikapitalkrav för bankorganisationer, utarbetat av Baselkommittén för banktillsyn, en grupp centralbanker och banktillsynsmyndigheter i Tiogruppen (G10), som utvecklade den första standarden 1988.

Tabell 1

Löptid för efterställt lån utfärdat i maj 2009 som räknas som tier 2 (miljoner lats)

Löptid	2009	2010	2011
5-årigt lån	40,22	30,16	20,11
6-årigt lån	50,27	40,22	30,16
7-årigt lån	**50,27**	**50,27**	**40,22**
8-årigt lån	50,27	50,27	50,27

(38) Lettland förklarar att Nomura International (som i mars 2009 utsågs av Lettland för att organisera försäljningen av Parex banka) den 9 juni 2009 presenterade en strategi för försäljning av Parex banka för de lettiska myndigheterna, med en mycket aggressiv tidsplan enligt vilken försäljningsprocessen skulle slutföras 2010. Det var därför nödvändigt för Parex banka att fortsätta att fullgöra tillämpliga kapitalkrav åtminstone fram till utgången av 2010.

(39) Lettland hävdar slutligen att om löptiden för det efterställda lånet bara hade varit fem år borde 2009 års omstruktureringsplan ha innefattat andra åtgärder för att på annat sätt stärka Parex bankas kapitaltäckning (t.ex. tillskott av nytt eget kapital, omedelbar förlängning av de efterställda lånen etc.). I avsaknad av sådana åtgärder skulle insättarna ha lämnats oskyddade och stabiliteten i det lettiska finansiella systemet skulle i hög grad ha äventyrats.

5.2 **Den oanmälda förlängningen av löptiden för de efterställda lånen (den andra åtgärden)**

(40) Vad beträffar den andra åtgärden uppger Lettland att en ytterligare förlängning av löptiden för de efterställda lånen var nödvändig på grund av lagstiftningsändringar 2013. Framför allt informerades Citadele den 1 mars 2013 av Lettlands kommission för tillsyn av finans- och kapitalmarknaderna (nedan kallad *FKTK*) om att gruppens kapitaltäckningsgrad måste nå minst 10 % i absoluta tal före utgången av 2013, medan den rekommenderade graden för att åtgärda befintliga och potentiella risker var […]. Före mars 2013 hade minimikapitalkravet varit 8,4 %.

(41) Lettland uppger att den andra åtgärden antogs i god tro, eftersom de lettiska myndigheterna ansåg att den var förenlig med principen om en privat investerare i en marknadsekonomi och eftersom den inte medför någon ekonomisk förlust för staten.

(42) Lettland påpekar vidare att man, när den andra åtgärden antogs, tillsammans med Citadele i god tro ansett att en förlängning av löptiden för det efterställda lånet i fråga hade medgetts i de tillämpliga kommissionsbesluten och i omstruktureringsplanen.

(43) Lettland menar att en marknadsinvesterare i samma situation som Citadeles majoritetsaktieägare skulle ha gjort sitt yttersta för att i möjligaste mån bibehålla värdet på sin investering och skulle ha varit benägen att anta och genomföra nödvändiga åtgärder för att förhindra en minskning av aktieinnehavets bokförda värde till följd av att banken inte kunde uppfylla sina kapitalkrav. Om Citadele misslyckats med att nå de strängare kapitalkrav som vid det laget införts av FKTK skulle bankens stabilitet, lönsamhet och säljbarhet ha äventyrats, vilket i slutändan skulle påverka möjligheterna till en försäljning på goda ekonomiska villkor.

(44) Lettland redovisar också ett kontrafaktiskt scenario där den andra åtgärden inte beviljats. I det kontrafaktiska scenariot skulle den rekommenderade kapitaltäckningskvoten inte ha uppnåtts, eftersom kapitaltäckningsgraden skulle ha varit under 9,3 % den 31 december 2013, jämfört med det minimum på 10 % som krävdes.

(45) Lettland hävdar också att alternativa åtgärder för att stärka Citadeles kapitaltäckning (dvs. en kapitalökning eller utfärdande av nya efterställda lån) inte gick att genomföra. Man uppger närmare bestämt att det skulle ha varit omöjligt för Citadele att få efterställda lån från utomstående investerare 2013 med tanke på de lettiska myndigheternas åtagande att inom kort (senast den 31 december 2014) avyttra Citadele. Osäkerhet beträffande den potentiella köparen och dess framtida strategi skulle ha fått givare av efterställda lån att kräva en säljoption för ett eventuellt efterställt lån till Citadele (klausul om ändrad kontroll) ([24]). Det skulle i praktiken ha betytt att den faktiska löptiden för sådana efterställda lån vid utfärdandet skulle ha ansetts vara under fem år, och lånen skulle därmed inte ha kunnat räknas som tier 2-kapital.

(46) Till följd av en begäran om upplysningar från kommissionen om huruvida Lettland hade kontaktat EBRD för en eventuell förlängning av löptiden för efterställda lån till Citadele, lämnade de lettiska myndigheterna uppgifter den 23 juni 2014. De bekräftar att de inte, innan den andra åtgärden beviljades, kontaktat EBRD för att föreslå en förlängning av löptiden för dess efterställda lån. I det sammanhanget erinrar de om att den andra åtgärden måste antas för att förhindra en överträdelse av de nya, strängare kapitalkraven från Citadeles sida.

(47) Lettland hävdar att man utan dröjsmål måste få till stånd förlängningen av löptiden för den efterställda fordran på Citadele och inte förhandlade om någon jämförbar förlängning för även EBRD:s efterställda fordran.

(48) Lettland uppger att följande tre aspekter låg bakom dess beslut i det avseendet.

a) Behovet av att effektivt åtgärda den hotande överträdelsen av de nya kapitalkraven: Citadele hade beräknat sina behov av kapital som kan räknas som tier 2-kapital och kommit fram till att en eventuell förlängning av löptiden för den efterställda fordran som även EBRD hade del i skulle ha behövt vara betydligt längre än de 18 månader som blivit resultatet av den andra åtgärden. Skillnaden berodde på att det lånets kapitalbelopp var lägre, och dess effekt på Citadeles kapitalsituation skulle följaktligen ha blivit betydligt mindre. Lettland uppger också att en förlängning av EBRD:s efterställda fordran skulle ha krävt förhandlingar med EBRD. Vidare skulle, mot bakgrund av skillnader i fråga om tillämplig lagstiftning och de övergripande rättsliga ramar som skulle ha behövt införas, en förlängning av det efterställda lån som EBRD också hade del i och en samtidig förlängning av den del av den efterställda fordran som var enbart Lettlands ha krävt invecklade rättsliga arrangemang.

b) Lettland betonar att man också, vid tidpunkten för förlängningen, ansett att en förlängning av löptiden för EBRD:s efterställda fordran skulle ha gjort avyttringen av Citadele besvärligare, eftersom det skulle ha funnits fler inbördes relaterade avtal om den efterställda fordran vid tidpunkten för försäljningen. Man ansåg att en sådan möjlighet skulle komplicera försäljningen av Citadele eftersom den skulle kunna få konsekvenser för de relevanta slutvillkoren och antagligen skulle kunna medföra en höjning av de relevanta transaktionskostnaderna.

c) Lettland noterar dessutom att EBRD:s ställning i förhållande till Citadele kunde ha gjort EBRD:s beslut att samtycka till förlängningen mer komplext. Man uppger i de upplysningar som lämnades den 23 juni 2014 att man är övertygad om att EBRD hade varit benägen att godkänna en förlängning av löptiden för det relevanta instrumentet. Man tillstår emellertid också att EBRD:s ställning skilde sig från Lettlands i och med att Lettland var majoritetsaktieägare i Citadele och därmed skulle kunna utöva ett avgörande inflytande över försäljningsprocessen och förhandla med budgivarna om olika alternativ i fråga om betalningen av de efterställda lånen. Lettland erkände därför att EBRD:s avsaknad av kontroll över försäljningen av Citadele kunde ha stått i vägen för en förlängning av löptiden för respektive lån eller i alla fall kunde ha lett till utdragna förhandlingar.

5.3 **Det oanmälda likviditetsstödet till Reverta (den tredje åtgärden)**

(49) Lettland och Reverta tillstår att det likviditetsstöd som Lettland beviljat Parex banka (och därefter Reverta) sedan december 2010 har överstigit det godkända likviditetstak som anges i skäl 55 i det slutliga beslutet för Parex. Enligt beslutet om att inleda förfarandet var det utestående likviditetsstödet till Reverta 362,52 miljoner lats per den 31 december 2013, vilket innebar att det likviditetstak på 307 miljoner lats som angetts för det pessimistiska scenariot översskridits med 55,52 miljoner lats.

([24]) Dvs. en option som ger innehavaren av den efterställda fordran rätt att kräva att banken återköper dess fordran om bankens kontrollerande aktieägare skulle ändras efter tidpunkten för lånets utfärdande.

(50) Lettland hävdar att kommissionen ursprungligen, i det slutliga beslutet för Parex, hade godkänt en konvertering till kapital av 218,7 miljoner lats i likviditetsstöd till Parex banka. Det belopp som skulle konverteras sänktes senare i det ändrade beslutet till 118,7 miljoner lats. Om 118,7 miljoner lats i likviditetsstöd hade konverterats till kapital skulle likviditetsstödet ha minskat och legat inom de tillåtna gränserna. I själva verket konverterades dock bara 49,5 miljoner lats av likviditetsstödet på 118,7 miljoner lats till kapital. Denna omständighet är enligt Lettland den främsta orsaken till den alltför höga likviditeten.

(51) Lettland menar dessutom att det alltför stora stödet även orsakades av förseningar i likvidetsökningen jämfört med vad som förutsetts när det slutliga beslutet för Parex antogs. Osäkra gäldenärer har skjutit upp betalningarna och likviditetsåterhämtningen har därmed försenats med omkring två år. Lettland anser att företeelsen är tillfällig och räknar med att det alltför stora likviditetsstödet ska upphöra 2015–2016.

(52) Lettland och Reverta erkänner emellertid att man avvikit från de godkända stödbeloppen på grund av svårigheterna med att fördela det statliga stödet på lämpligt sätt mellan det likviditetsstöd och de kapitaltillskott som godkänts genom antagandet av ändringsbeslutet.

(53) De lettiska myndigheterna förklarar vidare att om banklicensen för Parex banka (nu Reverta) hade behållits skulle Lettland ha tvingats skjuta till mer kapital i Parex banka än vad som ursprungligen planerats (minimikapitalkravet enligt solvensreglerna var ju högre än det maximala kapitalstöd på 218,7 miljoner lats som godkänts i det slutliga beslutet för Parex). På grundval av den ursprungliga omstruktureringsplan som lämnats till kommissionen skulle det ekonomiska värde som erhållits genom avyttring av tillgångar och konvertering av 218,7 miljoner lats inte ha varit tillräckligt för att Parex banka (Reverta) skulle fullgöra de lagstadgade kapitalkraven.

(54) Om licensen hade behållits skulle Parex banka (Reverta) därför ha behövt ytterligare kapital. Sedan banklicensen återkallats begränsade sig det ytterligare stödet till det belopp som krävdes för avvecklingsprocessen.

(55) Enligt Lettland var det inte längre nödvändigt att konvertera ytterligare likviditetsstöd till kapital efter den 31 december 2011 eftersom banklicensen för Reverta hade återkallats. Lettland hade i samband med korrespondens före antagandet av ändringsbeslutet underrättat kommissionen om sin plan att inte konvertera likviditetsstöd till kapital efter den 31 december 2011, men man bekräftade inte sin avsikt att faktiskt genomföra planen och gav inte kommissionen någon uttrycklig redogörelse för de tekniska konsekvenserna av att avstå från konverteringen. Framför allt nämnde inte Lettland att de medel som redan beviljats i likviditetsstöd, som en följd av att konverteringen till kapital inte skulle ske, inte skulle minska i den takt som krävdes i det slutliga beslutet för Parex.

(56) Eftersom bara 49,5 miljoner lats i likviditetsstöd faktiskt hade konverterats till kapital per den 31 december 2011 och likviditetsstöd på 69,2 miljoner lats inte konverterats till kapital var likviditetsstödet ungefär 69,2 miljoner lats högre än vad som godkänts.

(57) Enligt Lettland var det därför minst betungande för de lettiska myndigheterna att bibehålla likviditetsstödet och låta bli att konvertera det till kapital, och det skulle i själva verket innebära att det statliga stödet begränsades till vad som är absolut nödvändigt.

(58) Lettland och Reverta bekräftar att Reverta inte längre behöver ”nya pengar”. Med tanke på det lägre belopp av likviditetsstödet som konverterats till kapital räknar Lettland med att Reverta kommer att ha kvar [300–350] miljoner lats i likviditetsstöd vid utgången av 2014, [250–300] miljoner lats vid utgången av 2015 och [200–250] miljoner lats vid utgången av 2016 och 2017 (när Reverta likvideras). Enligt Lettland kommer likviditetsstödet därför att överstiga det tak som ursprungligen godkänts, eftersom i) mindre likviditetsstöd har konverterats till kapital och ii) avvecklingen av Reverta väntas ge mindre likvida medel än vad som ursprungligen planerats.

(59) Efter den nya likviditetsprognosen, som återspeglar svårigheterna i samband med återvinning av tillgångar, räknar Lettland med att Reverta kommer att ha en negativ kapitalsituation på [250–300] miljoner lats när likvidationsprocessen avslutats (den 31 december 2017).

5.4 **Överträdelsen av åtagandet att avyttra förmögenhetsförvaltningen (den fjärde åtgärden)**

(60) Lettland inledde försäljningsprocessen för Citadele 2011, i enlighet med sina åtaganden enligt det slutliga beslutet för Parex. Det första försäljningsförsöket gjordes med Nomura International som rådgivare, men försöket misslyckades på grund av den stora oron i euroområdet till följd av den ekonomiska och finansiella krisen i Grekland och kollapsen för Snoras och Krajbanka i Litauen och Lettland.

(61) I februari 2013 beställde Lettland dessutom en särskild undersökning av en oberoende expert […] av bland annat effekten av försäljningen av förmögenhetsförvaltningen vid den tidpunkt som angetts i åtagandena. Experten visade att värdet av de två separata enheterna (förmögenhetsförvaltningen och den återstående delen av Citadele) var lägre än värdet av Citadele som helhet. Om Citadele blev av med förmögenhetsförvaltningen skulle det alltså minska bankens bokförda värde och därmed försämra värdet för aktieägarna. Genom olika prognoser visade experten att bankens rörelseresultat skulle rasa utan förmögenhetsförvaltningen, […] och att dess […] skulle ha försämrats.

(62) Enligt Lettland skulle, med utgångspunkt i expertundersökningen, avyttringen av förmögenhetsförvaltningen separat från övriga Citadele under 2013 ha försämrat Citadeles lönsamhet och därmed dess säljbarhet. Det skulle avsevärt ha minskat bankens förmåga att locka till sig privata aktörer som kunde tänkas investera i Citadele till ett rimligt pris. Därför inleddes 2013 en andra försäljningsprocess för hela Citadele, med Société Générale och Linklaters LLP som externa rådgivare. De två försäljningsmetoder som för närvarande övervägs är fusion och förvärv eller börsintroduktion.

5.5 **Kompenserande åtgärder som föreslagits av Lettland**

(63) För att säkra förenlighet med den inre marknaden enligt unionens regler om statligt stöd för de ytterligare stödåtgärder som Lettland beviljat Parex banka, Citadele och Reverta genom den första, den andra och den tredje åtgärden, liksom underlåtenheten att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning inom den överenskomna tidsfristen (den fjärde åtgärden), har Lettland föreslagit ett antal åtaganden som beskrivs i skälen 64–73.

5.5.1 *Tidsfrist för försäljning av Citadele och avyttring av förmögenhetsförvaltningen*

(64) Lettland och Citadele åtar sig att göra sitt yttersta för att snarast möjligt och under alla omständigheter före […] erhålla bindande bud för försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele (inklusive förmögenhetsförvaltningen). Försäljningen ska vara slutförd senast […]. Republiken Lettland (och dess rådgivare) får fritt fatta beslut om en lämplig struktur och lämpliga förfaranden för försäljningstransaktionen (t.ex. en kommersiell försäljning eller börsintroduktion), så länge som Republiken Lettland slutligen avyttrar hela sitt innehav i Citadele senast […]. Vid en börsintroduktion åtar sig Republiken Lettland att tillsammans med FKTK ta fram ett bindande prospekt senast […].

(65) Lettland och Citadele åtar sig också att se till att en avyttringsförvaltare utses om inga bindande bud har mottagits eller, vid en börsintroduktion med samma syfte, inget prospekt har tagits fram tillsammans med FKTK senast […]. I sådana fall ska Republiken Lettland vidta nödvändiga åtgärder för att se till att avyttringsförvaltaren utses och är verksam från och med […]. Den ekonomiska rådgivaren för försäljningen av Citadele kan också utses till avyttringsförvaltare från och med […]. Om en avyttringsförvaltare utses åtar sig Lettland och Citadele att inhämta bindande och för alla parter oåterkalleliga bud senast […] och att ingå ett bindande och oåterkalleligt avtal om försäljning av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele senast […], som ska slutföras senast […].

(66) Lettland och Citadele lovar vidare att Citadele från och med […] ska […] ny affärsverksamhet och att Citadeles återstående affärsverksamhet ska […], om Republiken Lettland inte senast […] har ingått ett bindande och oåterkalleligt avtal, enligt vilket försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele ska slutföras senast […] eller, om börsintroduktionen innebär att Republiken Lettland inte kan sälja hela sitt innehav i Citadele, senast […].

(67) Lettland och Citadele åtar sig att slutföra transaktionen avseende försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele senast […]. Om försäljningen inte har slutförts […] lovar de att Citadele ska […] ny affärsverksamhet och att Citadeles återstående affärsverksamhet ska […].

(68) Om Citadele […] i något av de fall som avses i skälen 64–67 kan eventuella delar av Citadeles affärsverksamhet för vilka det finns ett intresse från tredje part säljas och överlåtas av Republiken Lettland och/eller Citadele till denna tredje part (utan att det påverkar principerna […] och inget nytt statligt stöd).

5.5.2 *Ytterligare minskning av beloppet för de godkända kapitaltillskotten*

(69) När det gäller Reverta godkändes genom ändringsbeslutet konvertering till kapital av statlig inlåning och ränta (likviditetsstöd) på totalt 118,7 miljoner lats. Eftersom bara 49,5 miljoner lats i likviditetsstöd hittills har konverterats till kapital föreslår Lettland att det högsta totala kapitalbelopp som Reverta kan beviljas av Lettland omedelbart och permanent sänks från 118,7 miljoner lats till 49,5 miljoner lats.

5.5.3 *Åtagande om att stärka åtgärderna för bördefördelning genom att förhindra utflöde av likvida medel till Revertas ursprungliga innehavare av efterställda fordringar*

(70) Lettland erkänner att stärkta åtgärder för bördefördelning är nödvändiga för att säkerställa att den första, den andra och den tredje åtgärden är förenliga med den inre marknaden. Sådana åtgärder skulle säkerställa bl.a. att ingen tredje part otillbörligen drar nytta av det ytterligare statliga stöd som beviljats Reverta och Citadele.

(71) Lettland åtar sig därför att stärka tidigare åtaganden om bördefördelning genom att inbegripa de tidigare majoritetsaktieägarna i Parex banka, deras närstående bolag och andra borgenärer (nedan kallade *de ursprungliga innehavarna av efterställda fordringar*) som beviljat efterställda lån (nedan kallade *de ursprungliga efterställda lånen*).

(72) Reverta har överskridit de likviditetsnivåer som godkänts genom det slutliga beslutet för Parex delvis på grund av betalningen av ränta på de ursprungliga efterställda lånen. Om Reverta inte hade betalat sådan ränta eller om de ursprungliga efterställda lånen hade skrivits ned omedelbart efter det slutliga beslutet för Parex hade Lettland kanske inte tvingats genomföra den första, den andra och den tredje åtgärden i den omfattning som skedde.

(73) Mot denna bakgrund erbjuder sig Lettland att klargöra och stärka sina åtaganden i fråga om kapitalbelopp och räntan för de ursprungliga efterställda lånen enligt följande:

a) Citadele och Reverta (tidigare Parex banka) och deras närstående bolag ska inte betala ränta, utdelning eller kuponger på befintliga kapitalinstrument (inklusive preferensaktier, B-aktier och övre och nedre tier 2-instrument) (vare sig förfallna eller upplupna) eller utnyttja köprätter som rör dessa, till några innehavare av efterställda fordringar eller aktieägare andra än den lettiska staten eller EBRD, förrän det statliga stödet till Reverta och/eller Citadele har återbetalats i sin helhet och såvida de inte enligt lag är skyldiga att göra detta. Om sådana rättsliga skyldigheter föreligger åtar sig Lettland att häva dem snarast möjligt (under alla omständigheter senast den 30 april 2015).

b) Lettland åtar sig också att inte återbetala någon utestående fordran (kapitalbelopp) i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen (förrän allt statligt stöd till Reverta/Citadele har återbetalats i sin helhet), som kommer att

   i. omfattas av ett bindande beslut om att inga betalningar i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen ska förfalla, eller

   ii. konverteras till tier 1-kapital utan rösträtt, eller

   iii. skrivas ned

   i den utsträckning som krävs för att täcka Revertas negativa nettotillgångsvärde, och under förutsättning att en rättslig grund finns.

c) Lettland kommer att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de rättsliga bestämmelser som krävs för att fullgöra ovanstående åtaganden genomförs senast den 30 april 2015.

5.6 **Kommentarer från Lettland om synpunkterna från tredje part**

(74) Den 6 juni 2014 lämnade Lettland sitt svar gällande de synpunkter från tredje part som inkommit till kommissionen. Lettland hävdar att de påståenden som framförs i synpunkterna är ogrundade och saknar relevans i förhållande till beslutet om att inleda förfarandet. Lettland avvisar påståendena från tredje part och kräver att kommissionen ska bortse från dem.

6. **BEDÖMNING**

6.1 **Förekomst av statligt stöd till följd av de nya åtgärderna**

(75) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

(76) För att en åtgärd ska betecknas som statligt stöd måste följande kumulativa villkor vara uppfyllda: a) åtgärden måste finansieras med statliga medel, b) den måste medföra en selektiv fördel genom att gynna vissa företag eller viss produktion, c) åtgärden måste snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen och riskera att påverka handeln mellan medlemsstaterna.

6.1.1 *Den första åtgärden*

(77) Det faktum att Lettlands beviljande av efterställda lån till Parex banka utgjorde statligt stöd fastställdes i det första undsättningsbeslutet, när kommissionen godkände utfärdandet av ett efterställt lån med fem års löptid som en förenlig stödåtgärd. Kommissionen kom då fram till att en privat investerare i en marknadsekonomi inte skulle ha beviljat ett efterställt lån med fem års löptid ([25]).

(78) De efterställda lån som Lettland faktiskt beviljade Parex banka var identiska med den åtgärd som godkänts av kommissionen, med undantag för att de hade längre löptid, vilket gav Parex banka en ytterligare fördel.

(79) Ett efterställt lån med sju års löptid skulle ge låntagaren en större fördel än ett efterställt lån med fem års löptid, eftersom risken för en investerare i anslutning till en viss investering ökar om löptiden för investeringen förlängs. När det efterställda lånet med sju års löptid beviljades hade sannolikheten varit ännu lägre för att en privat investerare i en marknadsekonomi skulle ha beviljat det efterställda lånet med den förlängda löptiden än med en löptid på fem år. Den längre löptiden för det efterställda lånet utgjorde därför en ytterligare fördel för Parex banka jämfört med det efterställda lånet i den form som godkänts i undsättningsbeslutet och det slutliga beslutet för Parex. Eftersom det redan i det första undsättningsbeslutet hade slagits fast att samtliga kriterier för statligt stöd var uppfyllda utgör den första åtgärden ytterligare statligt stöd.

6.1.2 *Den andra åtgärden*

(80) Den 27 juni 2013 beviljade Lettland ytterligare 18 månaders förlängning av löptiden för efterställda lån till Citadele på 37 miljoner lats (av Lettlands totalt 45 miljoner lats vid den aktuella tidpunkten).

(81) I beslutet om att inleda förfarandet gjorde kommissionen, i avsaknad av ytterligare argument, bedömningen att en sådan förlängning av löptiden inte skulle ha beviljats av en privat investerare i en marknadsekonomi, eftersom det medförde ytterligare risker jämfört med de efterställda lånen i deras tidigare form. Kommissionen ansåg därför att den längre löptiden för det efterställda lånet utgjorde en ytterligare fördel som staten beviljade Citadele jämfört med det efterställda lånet i den form som godkänts i undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex, och följaktligen ytterligare stöd.

(82) Lettland har uppgett att en marknadsinvesterare som agerar rationellt skulle ha valt att vidta särskilda åtgärder för att upprätthålla bankens kapitaltäckning och därmed bevara investeringens värde. Man menar därför att den andra åtgärden i själva verket inte medförde någon fördel för Citadele eftersom beviljandet av ytterligare stöd var förenligt med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi.

(83) Kommissionen ifrågasätter inte att principen om en privat aktör i en marknadsekonomi är tillämplig på en transaktion som den andra åtgärden. Man erinrar emellertid om att unionens domstolar har betonat att det, om en medlemsstat åberopar den principen under det administrativa förfarandet, är denna medlemsstat som – om tvivel därom råder – entydigt ska visa, med stöd av objektiva och kontrollerbara omständigheter, att åtgärden

([25]) Skäl 40 i det första undsättningsbeslutet.

vidtagits av staten i dess egenskap av aktieägare och att det i detta avseende kan erfordras att omständigheter läggs fram som visar att beslutet fattats med stöd av ekonomiska kalkyler som kan jämföras med sådana kalkyler som en rationell privat investerare – som befinner sig i en situation som ligger så nära den situation som medlemsstaten befinner sig i som möjligt – skulle ha låtit upprätta före ett investeringsbeslut för att utröna om en sådan investering kommer att löna sig ([26]).

(84) Kommissionen anser mot den bakgrunden att Lettlands anspråk på att ha agerat i enlighet med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi inte har styrkts med argument och en detaljerad analys.

(85) För det första har inga uppgifter lagts fram för kommissionen som visar att Lettland gjorde en värdering av sin investering i Citadele i samband med beslutet om att genomföra den andra åtgärden. En marknadsinvesterare som agerar som en aktieägare skulle ha gjort en bedömning av Citadeles värde för att fastställa nuvärdet av sin investering i banken före (dvs. utan) och efter genomförandet av den andra åtgärden och skulle ha jämfört de två värdena. Kommissionen anser att en vinstdriven marknadsinvesterare först skulle ha fastställt nuvärdet av sin investering i banken och därefter skulle ha slagit fast om nuvärdet av den investeringen skulle skyddas av den ytterligare förlängningen av löptiden för de efterställda lånen. Om resultatet av den undersökningen visade att värdet kunde ha bevarats eller till och med ökats skulle en vinstdriven marknadsinvesterare som nästa steg ha jämfört alternativkostnaden för att bevara (eller öka) värdet och värdeskillnaden.

(86) Om Lettland hade gjort en sådan analys borde man ha visat att beviljandet av den förlängda löptiden var en effektiv åtgärd åtminstone för att bevara investeringens värde och därefter visat att alternativkostnaden för att bevilja en sådan åtgärd var lägre än värdeökningen. Endast om alternativkostnaderna för att bevilja den förlängda löptiden var mindre än värdebevarandet till följd av den andra åtgärden skulle kommissionen kunna godta att Lettland har agerat i enlighet med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi. Lettland har dock inte lämnat vare sig någon aktuell bedömning av investeringens värde eller någon analys som visar att alternativkostnaderna för att bevilja den förlängda löptiden var mindre än värdebevarandet till följd av genomförandet av den andra åtgärden.

(87) Kommissionen menar därför att den andra åtgärden inte kan anses vara förenlig med agerandet hos en privat aktör i en marknadsekonomi som befinner sig i en situation som är jämförbar med Lettlands situation i juni 2013.

(88) För det andra krävs under alla omständigheter, enligt etablerade principer för tillämpningen av principen om en privat aktör i en marknadsekonomi, en jämförelse med agerandet hos en rationell privat investerare som befinner sig i en situation som ligger så nära medlemsstatens situation som möjligt ([27]). Vid bedömningen av värdet av sin investering i Citadele skulle Lettland följaktligen ha tagit hänsyn till åtagandena gällande försäljningen av Citadele enligt det slutliga beslutet för Parex. I juni 2013, när den andra åtgärden genomfördes, innefattade dessa åtaganden skyldigheten att avyttra Citadele senast den 31 december 2014 och även att avyttra Citadele utan förmögenhetsförvaltningen (eftersom förmögenhetsförvaltningen måste avyttras separat om den inte sålts den 30 juni 2013). Med tanke på att ingen köpare hade hittats för förmögenhetsförvaltningen den 27 juni 2013, när förlängningen av löptiden beviljades, skulle en privat investerare ha dragit slutsatsen att det inte var möjligt att sälja förmögenhetsförvaltningen tillsammans med Citadele inom tidsfristen den 30 juni 2013 enligt det slutliga beslutet för Parex, och att de två enheterna således måste säljas var och en för sig.

(89) En privat aktieägare i banken som befinner sig i en situation som ligger så nära medlemsstatens situation som möjligt skulle dessutom inte ha haft några skäl att anta att fullgörandet av dessa åtaganden skulle åsidosättas eller skjutas upp, eftersom sådana ändringar krävde kommissionens godkännande. Därför kunde det inte, när investeringens värde fastställdes i juni 2013, förväntas att dessa skyldigheter skulle bli irrelevanta, eftersom det inte kunde antas att kommissionen skulle godkänna någon ändring av någon av skyldigheterna före den period inom vilken Lettland åtagit sig att fullgöra dem.

(90) Vid fastställandet av huruvida den förlängda löptiden skulle beviljas eller inte måste följaktligen parametrarna för bedömning av värdet av Lettlands investering i Citadele i juni 2013 inkludera åtagandena enligt det slutliga beslutet för Parex. Lettland har inte lämnat några uppgifter som visar att alla dessa parametrar beaktats eller att det värde av dess investering vid den aktuella tidpunkten som skulle bli resultatet om de beaktats är högre än alternativkostnaden för att bevilja förlängningen av löptiden. Kommissionen menar även därför att den andra

([26]) Dom i mål C-124/10 P, kommissionen mot EDF, ECLI:EU:C:2012:318, punkterna 82 och 84.
([27]) Se i det avseendet domen i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, ECLI: EU: C: 1991:136, punkt 20.

åtgärden inte kan anses vara förenlig med agerandet hos en privat aktör i en marknadsekonomi som befinner sig i en situation som är jämförbar med Lettlands situation i juni 2013.

(91) För det tredje är Lettlands påståenden om kostnaderna för den andra åtgärden och det förment bevarade värdet av investeringen i Citadele tack vare den åtgärden inte trovärdiga, även om Lettland skulle ha genomfört en tillräckligt detaljerad analys av den andra åtgärden som ett sätt att bevara värdet på investeringen i Citadele per juni 2013 och även om man vid en sådan analys hade vägt in de begränsningar som en privat aktör i en marknadsekonomi skulle ha tagit hänsyn till med tanke på den förestående försäljningen av Citadele och den separata avyttringen av förmögenhetsförvaltningen.

(92) Å ena sidan hävdar Lettland att den andra åtgärden inte medförde några kostnader för staten, men det påståendet styrks inte med några ytterligare uppgifter eller belägg avseende den kostnadsbedömning som Lettland genomförde när den andra åtgärden beviljades. En sådan analys av alternativkostnaderna och andra typer av kostnader i anslutning till den andra åtgärden skulle ha varit en förutsättning för en privat investerare som vill fatta ett rationellt beslut om en eventuell förlängning av löptiden för det efterställda lånet. Eftersom en kostnadsberäkning saknas drar kommissionen slutsatsen att en privat investerare inte skulle ha kunnat bedöma om den andra åtgärden var önskvärd med avseende på vinstmaximering.

(93) Å andra sidan hävdar Lettland att den andra åtgärden skyddade värdet av Lettlands investering i Citadele, men det påståendet stöds inte av kännetecknen hos medlemsstatens investering i Citadele i juni 2013. Kommissionen konstaterar att nuvärdet av en investering för en vinstdriven investerare är beroende av utsikterna till framtida intäktsflöden från investeringen (i form av exempelvis utdelningar) i kombination med investeringens kapitalvärde vid den aktuella tidpunkten (som t.ex. kan härledas ur det pris en köpare skulle betala för aktieägarens investering vid den tidpunkten eller ur det tidsdiskonterade värde som en köpare skulle betala för aktieägarens investering i framtiden). Samtliga index som kommissionen har tillgång till tyder på att värdet av Lettlands investering i Citadele i juni 2013 var lågt, om det över huvud taget var positivt.

(94) Vad beträffar möjliga framtida intäktsflöden från Lettlands investering i Citadele har inga uppgifter lämnats som visar att aktieägarna i juni 2013 kunde räkna med några utdelningar från Citadele under överskådlig framtid. En bedömning av en privat aktieägare i banken som befinner sig i en situation som ligger så nära medlemsstatens situation som möjligt av förväntade intäkter från utdelning skulle ha varit kopplad till skyldigheten att avyttra Citadele senast den 31 december 2014. Den undersökning som beskrivs i skäl 61 visade dessutom att Citadele utan förmögenhetsförvaltningen skulle gå med förlust, en slutsats som ytterligare försämrade utsikterna till eventuell utdelning med tanke på att en privat aktör i en marknadsekonomi per den 27 juni 2013 skulle ha fått anta att Citadele och förmögenhetsförvaltningen skulle avyttras var för sig.

(95) När förlängningen av löptiden beviljades fanns det heller inga bevis för att Citadele (med tanke på dess förväntade vinster och kapitaltäckningsgrad) skulle kunna ge någon utdelning före den 31 december 2014, eftersom den kapitaltäckningsgrad på 10,3 % som skulle uppnås till den 31 december 2013 bara nätt och jämnt skulle överstiga minimikapitalkravet på 10 % och skulle ligga långt under den kapitaltäckningsgrad på […] % som FKTK rekommenderat för att komma till rätta med de befintliga och potentiella riskerna för Citadele. En privat investerare skulle därför ha tagit hänsyn till att det i juni 2013 var osannolikt att aktieägarna kunde ha förväntat sig någon utdelning från Citadele inom överskådlig framtid.

(96) När det gäller kapitalvärdet av Lettlands investering i Citadele i juni 2013 visar den undersökning från februari 2013 som lämnats av de lettiska myndigheterna och som beskrivs i skäl 61 att Citadele skulle ha drabbats negativt av en separat avyttring av förmögenhetsförvaltningen. En privat investerare i en situation som ligger så nära Lettlands situation i juni 2013 som möjligt skulle ha tagit hänsyn till att en oberoende expert omkring fyra månader tidigare hade kommit fram till att försäljningsvärdet för Citadele utan förmögenhetsförvaltningen skulle ha varit lägre än värdet för de två enheterna tillsammans. En sådan privat investerare skulle därför ha behövt tvingande skäl i form av riskjusterad vinstmaximering för att ta ytterligare risker genom att bevilja en förlängning av löptiden för de efterställda lånen. Lettland har emellertid inte lämnat några uppgifter som visar att det fanns tvingande skäl för en privat aktör i en marknadsekonomi att utsätta sig för sådana ytterligare risker vid den aktuella tidpunkten. Även om förlängningen av löptiden beviljades fanns det inte heller några bevis för att

Citadele utan förmögenhetsförvaltningen skulle kunna säljas för […], och kommissionen drar därför slutsatsen att Lettland inte i juni 2013 hade […] för att skydda sin investering, vilket var […] för att bevilja den andra åtgärden.

(97) Mot bakgrund även av dessa ytterligare skäl menar kommissionen att den andra åtgärden inte kan anses vara förenlig med agerandet hos en privat aktör i en marknadsekonomi som befinner sig i en situation som är jämförbar med Lettlands situation i juni 2013.

(98) För det fjärde och sista konstaterar kommissionen också att EBRD, som i juni 2013 var den enda aktieägaren i Citadele vid sidan av den lettiska staten, inte förlängde löptiden för sitt utestående efterställda lån till Citadele, och att Lettland aldrig kontaktade EBRD för att diskutera dess medverkan i den andra åtgärden, såsom förklaras i skälen 46–48. Att det inte gjordes något försök att diskutera en fördelning av bördan i form av kostnaden för den andra åtgärden, om den åtgärden var tänkt som ett sätt att bevara värdet av investeringar i Citadele, är ytterligare en indikation på att den andra åtgärden inte var förenlig med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi.

(99) I detta avseende erinrar kommissionen för det första om att Citadele, enligt skrivelsen från FKTK, hade tio månader (1 mars till 31 december 2013) på sig att nå det nya kapitalkravet. Kommissionen anser i det sammanhanget att en majoritetsaktieägare skulle ha utnyttjat hela tiomånadersperioden för att hitta en lämplig lösning, så att det nya kapitalkravet kunde nås med minsta möjliga kostnad för aktieägaren själv. Lettlands argument om att underlätta försäljningen av Citadele förklarar inte i sig varför den andra åtgärden vidtogs utan att Citadeles minoritetsaktieägare kontaktats inom fyra månader efter skrivelsen från FKTK, så att en större del av den period på upp till tio månader som kunde ha tagits i anspråk också utnyttjades.

(100) EBRD:s medverkan i en förlängning av löptiden skulle ha lett till en åtgärd av annat slag än den andra åtgärden, men Lettland lämnar inte några uppgifter som visar att en sådan annan åtgärd som inbegrep EBRD skulle ha varit mindre effektiv än den andra åtgärden eller att den skulle ha varit mer kostsam för majoritetsaktieägaren än den andra åtgärden.

(101) Vad beträffar Lettlands argument att en förlängning från EBRD:s sida av löptiden för dess efterställda lån skulle ha medfört ytterligare bördor vid tidpunkten för försäljningen av Citadele, har de lettiska myndigheterna inte lämnat några uppgifter som visar att en sådan förlängning faktiskt skulle ha gett upphov till ytterligare kostnader. Ingen specifik undersökning av kostnaderna för avyttring av Citadele efter den andra åtgärden jämfört med kostnaderna för en hypotetisk försäljning av Citadele efter en förlängning med medverkan av EBRD har genomförts för att styrka Lettlands påstående om ytterligare bördor. Kommissionen anser att en privat aktör som överväger hur värdet av investeringen i Citadele kan bevaras åtminstone skulle kunna visa på en aktuell bedömning av alternativkostnaderna för en förlängning av löptiden för efterställda lån till Citadele från minoritetsaktieägarens sida i samband med en senare försäljning.

(102) Slutligen förklarar Lettland, såsom konstateras i skäl 48 c, att man trodde att EBRD skulle ha varit villig att förlänga löptiden för sina lån till Citadele. I den situationen anser kommissionen, även om EBRD:s medverkan skulle ha ökat komplexiteten, att en privat majoritetsaktieägare som övervägde att förlänga löptiden för sitt eget efterställda lån till Citadele åtminstone skulle ha kontaktat minoritetsaktieägaren, som också hade ett efterställt lån till Citadele, för att undersöka om denna antingen skulle kunna i) dela kostnaderna för det ytterligare stödet till Citadele genom att förlänga löptiden för sina egna lån, eller ii) ingå någon alternativ överenskommelse direkt med majoritetsaktieägaren om att täcka kostnaderna för den andra åtgärden. Med tillämpning av principen om en privat aktör i en marknadsekonomi kan kommissionen inte godta att en majoritetsaktieägare i ett företag skulle ha tagit på sig hela kostnaden för att skydda värdet av alla investeringar i det företaget och därmed ha skyddat värdet av en minoritetsaktieägares investering utan att ens kontakta den senare för att försöka få den att bidra.

(103) Mot bakgrund av dessa omständigheter är frånvaron av kontakt med EBRD mellan den 1 mars 2013 och den 27 juni 2013 ytterligare en indikation på att den andra åtgärden inte genomfördes i enlighet med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi.

(104) Av de fyra orsaker som anges i skälen 85–103 har det inte entydigt och med stöd av objektiva och kontrollerbara omständigheter visats att den andra åtgärden kan tillskrivas medlemsstaten i dess egenskap av privat aktieägare. Kommissionen kan därför inte godta att Citadele, under förhållanden som motsvarar normala marknadsvillkor, skulle kunna få samma fördel som den som företaget fått tillgång till med hjälp av statliga medel i form av den andra åtgärden.

(105) Lettland har genomfört den andra åtgärden till förmån för Citadele, som är och kommer att vara verksamt på marknader som är öppna för internationell konkurrens. Eventuella fördelar som härrör från statliga medel skulle därför påverka konkurrensen inom banksektorn och få effekter för handeln inom unionen. Åtgärden är dessutom selektiv eftersom den enbart gynnar Citadele. Den finansieras med statliga medel. I juni 2013 skulle, såsom Lettland förklarar i skäl 45, en tredje part som är en privat aktör i en marknadsekonomi inte ha beviljat en åtgärd motsvarande den andra åtgärden på jämförbara villkor. Kommissionen bekräftar därför sin tidigare preliminära bedömning i beslutet om att inleda förfarandet att den andra åtgärden utgör ytterligare statligt stöd.

6.1.3 *Den tredje åtgärden*

(106) När det gäller likviditetsstödet till Reverta godkändes det ursprungligen som en del av de förenliga statliga stödåtgärder som godkänts i det första undsättningsbeslutet, i form av statlig inlåning. Kommissionen konstaterade vid den aktuella tidpunkten att Parex banka saknade likvid säkerhet och att Lettland, med hänsyn till bankens likviditetsbehov, hade satt in medlen när ingen marknadsinvesterare var villig att tillhandahålla likvida medel med tanke på Parex bankas utsatta situation ([28]).

(107) Till följd av det slutliga beslutet för Parex (och uppdelningen i en god och en dålig bank) överfördes likviditetsstödet senare till Citadele och Reverta. Citadele har redan återbetalat hela sin andel av likviditetsstödet. Reverta ålades att begränsa det likviditetsstöd som mottogs, såsom anges i skäl 19 c. Det likviditetsstöd som faktiskt beviljades Reverta överstiger dock till och med de nivåer som angetts för det pessimistiska scenariot, som godkänts i det slutliga beslutet för Parex. Det ytterligare likviditetsstödet innebär en extra fördel för Reverta jämfört med det stöd som godkänts genom undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex. Lettland har inte hävdat att man agerade som en långivare på marknaden när dessa likvida medel tillhandahölls, och man har inte heller lämnat några uppgifter som skulle kunna göra det möjligt för kommissionen att dra slutsatsen att Reverta, under förhållanden som motsvarar normala marknadsvillkor, skulle kunna få samma fördel som den som företaget fått tillgång till med hjälp av statliga medel i form av den tredje åtgärden. Ingen annan aspekt av likviditetsstödet har ändrats förutom dess storlek, och kommissionen drar därför slutsatsen att åtgärden utgör statligt stöd.

(108) Det ökade likviditetsstödet innebär tydligt en ytterligare fördel jämfört med de godkända stödåtgärderna och utgör därför, på grundval av skälen 106 och 107, ytterligare stöd (eftersom alla övriga kriterier enligt artikel 107.1 i fördraget fortfarande är uppfyllda).

6.2 **Rättslig grund för förenlighet hos det nya ytterligare stödet**

(109) Enligt artikel 107.3 b i fördraget har kommissionen rätt att beteckna stöd som förenligt med den inre marknaden om det är avsett att ”avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi”.

(110) Med tanke på Parex bankas betydelse för systemet (som ledande bank i Lettland) och vikten av dess utlåningsverksamhet för den lettiska ekonomin när stödåtgärderna godkändes godtog kommissionen att underlåtenhet att ta itu med bankens svårigheter skulle ha fått allvarliga konsekvenser för den lettiska ekonomin.

(111) I undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex bedömdes därför de stödåtgärder som godkänts för Parex banka enligt artikel 107.3 b i fördraget, och på grundval av de meddelanden ([29]) som antagits i samband med finanskrisen och var i kraft vid den tidpunkt då stödet beviljades.

([28]) Skäl 41 i det första undsättningsbeslutet.

([29]) Meddelande från kommissionen – Tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen (nedan kallat ”2008 års bankmeddelande”) (EUT C 270, 25.10.2008, s. 8); meddelande från kommissionen – Rekapitalisering av finansinstitut under den rådande finanskrisen: begränsning av stödet till minsta möjliga och garantier mot otillbörlig snedvridning av konkurrensen (nedan kallat *rekapitaliseringsmeddelandet*) (EUT C 10, 15.1.2009, s. 2); meddelande från kommissionen om behandlingen av värdeminskade tillgångar inom gemenskapens banksektor (nedan kallat *meddelandet om värdeminskade tillgångar*), (EUT C 72, 26.3.2009, s. 1); kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd (nedan kallat *omstruktureringsmeddelandet*) (EUT C 195, 19.8.2009, s. 9).

(112) Kommissionen anser att samma rättsliga grund gäller för det ytterligare stöd som beviljats genom den första och den andra åtgärden, baserat på tidpunkten för genomförandet och likheterna med de godkända stödåtgärderna.

(113) Vad beträffar den tredje åtgärden måste kommissionens förenlighetsbedömning göras med utgångspunkt i de uppdaterade kriterier som anges i 2013 års bankmeddelande ([30]). Allt stöd som helt eller delvis beviljas utan kommissionens godkännande (och därmed i strid med artikel 108.3 i fördraget) efter offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av 2013 års bankmeddelande ska undersökas med utgångspunkt i det meddelandet. Den tredje åtgärden har tillämpats kontinuerligt sedan 2011 och fram till i dag, och det kan därför slås fast att stödet delvis beviljats efter den 1 augusti 2013, då 2013 års bankmeddelande offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*.

6.3 **Stödets förenlighet med den inre marknaden**

6.3.1 *Den första åtgärden*

(114) Det efterställda lån som Lettland beviljade Parex banka hade efter utfärdandet (den 22 maj 2009) en löptid på sju år (dvs. till och med den 21 maj 2016), vilket är längre än den maximala löptid på fem år som angetts i det första undsättningsbeslutet och senare bekräftats i det slutliga beslutet för Parex. Åtgärden anmäldes inte till kommissionen.

(115) När det gäller den ytterligare stödåtgärden i form av en längre löptid för de efterställda lånen än vad som anges i besluten, tvivlade kommissionen på att den var begränsad till vad som var absolut nödvändigt och kunde därför inte slå fast att samtliga kriterier för förenlighet var uppfyllda.

(116) I beslutet om att inleda förfarandet erinrade kommissionen således om att det efterställda lån med fem års löptid som godkänts för Parex banka i undsättningsbesluten hade bedömts vara begränsat till vad som var absolut nödvändigt i fråga om belopp och löptid. Baserat på den slutsatsen hade det femåriga efterställda lånet därför betecknats som förenligt i undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex.

(117) På grundval av de argument som redovisas i undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex, och i frånvaro av nya argument, uttryckte kommissionen tvivel i fråga om förenligheten hos den förlängda löptiden för efterställda lån på sju år i stället för de fem år som ursprungligen godkänts.

(118) Mot bakgrund av de nya argument som framförts av Lettland till följd av beslutet om att inleda förfarandet kan kommissionen, såsom beskrivs i avsnitt 5.1, göra en ny bedömning av om de efterställda lån med sju års löptid som Lettland beviljat Parex banka uppfyller förenlighetskravet att statligt stöd ska vara begränsat till vad som är absolut nödvändigt.

(119) Enligt 2008 års bankmeddelande måste stödåtgärden vara nödvändig för att uppnå målet, såväl när det gäller stödbeloppet som åtgärdens utformning. Det betyder att kapitaltillskottet måste utgöras av det belopp som är absolut nödvändigt för att uppnå målet. Målet med att bevilja ett efterställt lån som räknas som tier 2-kapital till Parex banka var att göra det möjligt för banken att fortsätta att uppfylla kapitalkravet och att se till att den var tillräckligt kapitaliserad för att bättre klara potentiella förluster och därmed undvika en allvarlig störning i den lettiska ekonomin.

(120) De minimikrav för att de efterställda lånen skulle kunna räknas som tier 2-kapital i Parex banka som kommissionen tog hänsyn till i det första undsättningsbeslutet baserades på den tillämpliga lettiska lagstiftning som meddelats av Lettland ([31]). Det slogs således fast att den kortaste löptiden för att det efterställda lånet skulle kunna räknas som tier 2-kapital var fem år. Den bedömningen har inte ändrats av de efterföljande besluten.

(121) Efter att ha granskat de ytterligare upplysningar som lämnats av Lettland och som beskrivs i skälen 30–39 tillstår kommissionen att ytterligare begränsningar medförde en ändring av de egenskaper hos de efterställda lånen som krävdes för att de till fullo skulle kunna räknas som tier 2-kapital fram till 2010.

([30]) Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 augusti 2013, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (bankmeddelandet) (EUT C 216, 30.7.2013, s. 1).

([31]) Skäl 55 i det första undsättningsbeslutet.

(122) Kommissionen konstaterar i synnerhet att effekten av kriterierna i Basel II-regelverket för att de efterställda lån som Parex banka beviljades 2009 skulle kunna räknas som tier 2-kapital var grundläggande vid fastställandet av den kortaste ursprungliga löptiden för de efterställda lånen. En korrekt tillämpning av avskrivningsfaktorn enligt Basel II var nödvändig för att nå det slutliga målet för stödåtgärden, nämligen att säkra en tillräcklig kapitalisering av Parex banka och undvika en allvarlig störning i den lettiska ekonomin vid tiden för beviljandet av det ursprungliga efterställda lånet.

(123) Om de antaganden och prognoser som Lettland lade fram vid tiden för undsättningsbesluten korrekt och fullständigt hade återspeglat avskrivningen av det efterställda lånet enligt Basel II-reglerna, såsom beskrivs i skäl 37, skulle de, enligt kommissionens mening, ha lett till en annan bedömning av löptiden för de efterställda lånen och till slutsatsen att sju år var ett nödvändigt minimum i stället för fem.

(124) Kommissionen erinrar också om att förenlighetsbedömningen av stödet i det tredje undsättningsbeslutet var avhängigt av bl.a. de lettiska myndigheternas åtagande att sälja sina aktier i Parex banka snarast möjligt men senast inom tre år efter det att Parex banka beviljats de första undsättningsåtgärderna ([32]), dvs. senast 2011.

(125) Mot denna bakgrund anser kommissionen att fastställandet av en ursprunglig löptid på sju år kan anses som absolut nödvändig för att de efterställda lån som beviljades av Lettland i sin helhet skulle kunna räknas som tier 2-kapital och för att se till att Parex banka nådde den kapitaltäckningsgrad som var målet, för att bevara stabiliteten i det lettiska banksystemet och för att kunna fullgöra åtagandet att sälja banken.

6.3.2 *Den oanmälda förlängningen av löptiden för de efterställda lånen (den andra åtgärden)*

(126) I beslutet om att inleda förfarandet ställde sig kommissionen tvivlande till att det ytterligare stödet i form av förlängningen av löptiden för de efterställda lånen med 18 månader kunde anses förenligt, eftersom den gällande bedömningen var att en femårig löptid för det efterställda lånet säkrade en begränsning till vad som var absolut nödvändigt och inga nya argument lagts fram som motiverade förenlighet.

(127) Mot bakgrund av de upplysningar som lämnats av Lettland efter beslutet om att inleda förfarandet konstaterar kommissionen att lagstiftningsändringar ägde rum 2013 ([33]) med avseende på kapitalkraven.

(128) Skrivelsen från FKTK till Citadele av den 1 mars 2013 har i det sammanhanget lämnats till kommissionen. Skrivelsen visar banktillsynsmyndighetens reaktion på en intern rapport med en bedömning av kapitaltäckningen som Citadele lämnat till FKTK avseende dess finansiella situation per den 30 juni 2012.

(129) I skrivelsen av den 1 mars 2013 nämns först att alla banker, enligt FKTK:s policydokument, måste hålla en kapitaltäckningsgrad över 10 %. Därefter anges tydligt att om en banks och konsolideringsgrupps kapitaltäckningsgrad faller under 10 % anses banken och konsolideringsgruppen vara otillräckligt kapitaliserade och FKTK får vidta korrigerande åtgärder, t.ex. begränsa bankens verksamhet. I fallet med Citadele och dess konsolideringsgrupp tilläggs i skrivelsen att gruppens kapitaltäckningsgrad, för att täcka befintliga och potentiella risker i anslutning till Citadeles verksamhet, vid utgången av 2013 måste uppgå till […] %.

(130) Med utgångspunkt i skrivelsen godtar kommissionen att Citadele måste ha en kapitaltäckningsgrad över 10 % vid utgången av 2013 för att kunna fortsätta med hela sin verksamhet.

(131) Kommissionen erinrar om att det slutliga målet med att bevilja statligt stöd i form av efterställda lån, såsom anges i undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex, var att säkra en tillräcklig kapitalisering av Parex banka (Citadele efter 2010) för att undvika en allvarlig störning i den lettiska ekonomin.

([32]) Se skäl 21 i det tredje undsättningsbeslutet.
([33]) Se skäl 40.

(132) Kommissionen håller därför med om att Lettland i juni 2013 måste vidta korrigerande åtgärder för att undvika riskerna till följd av underlåtenhet från Citadeles sida att rätta sig efter den oväntade skärpningen av tillsynskraven. För att åtgärda det potentiella kapitalunderskottet i förhållande till de nya kraven skulle de enda möjliga alternativen ha varit att

a) skjuta till nya medel – som antingen tier 1- eller tier 2-kapital (t.ex. bevilja nya efterställda lån) eller

b) förlänga löptiden för befintliga efterställda lån för att ändra avskrivningstakten, så att en större andel av lånen kunde räknas till bankens kapital.

(133) Tabell 2 visar en jämförelse mellan situationer där, allt annat lika, löptiden för de efterställda lånen förlängs 2013 (vilket skedde genom den andra åtgärden) eller bibehålls enligt de ursprungliga lånevillkoren. Med utgångspunkt i beräkningen konstaterar kommissionen att oförändrad löptid för de efterställda lånen, allt annat lika, skulle ha lett till att Citadele inte kunde nå en kapitaltäckningsgrad på 10 % vid utgången av 2013.

Tabell 2

Jämförelse av kapitaltäckningsgraden med eller utan förlängning av löptiden

Kapitaltäckningsgrad i %	31 december 2013
Finansiella prognoser före förlängningen av löptiden med 18 månader (upprättade i juni 2013)	9,75
Faktiska siffror per den 31 december 2013 med förlängning av löptiden	10,30 ([1])
Kontrafaktisk situation utan förlängning av löptiden med 18 månader	9,30

([1]) Uppgifter från Citadeles årsredovisning 2013, s. 75: http://west.citadele.lv/common/img/uploaded/doc/reports/annual_report_2013_en.pdf

(134) Med tanke på att

a) det nya kapitalkravet måste uppfyllas senast den 31 december 2013,

b) förmögenhetsförvaltningen måste avyttras senast den 31 december 2013, och

c) avskrivningen av det efterställda lånet direkt påverkar kapitaltäckningsgraden

håller kommissionen med om att den andra åtgärden utgjorde en effektiv och ändamålsenlig lösning för att uppfylla de nya kapitalkraven för Citadele och att den beviljade förlängningen var absolut nödvändig för att det målet skulle kunna nås. Den lösningen krävde inte någon överföring av nya likvida medel (även om den krävde att Lettland avstod från att återkräva medel som annars skulle ha återbetalats till staten) men tillgodosåg tillsynskravet med utgångspunkt i behovet av att trygga den finansiella stabiliteten.

(135) Kommissionen ser det också som positivt att Citadeles kapitaltäckningsgrad per den 31 december 2013 var något över miniminivån på 10 % ([34]), vilket bekräftar att förlängningen med 18 månader var begränsad till vad som var absolut nödvändigt.

6.3.3 *Det oanmälda likviditetsstödet till Reverta (den tredje åtgärden)*

(136) Sedan 2011 har Lettland försett Reverta med likviditetsstöd som överstiger de högsta gränser som godkänts av kommissionen i det slutliga beslutet för Parex, för både grundscenariot och det pessimistiska scenariot. Dessa gränser framgår av tabell 3 ([35]). De faktiska belopp som Reverta fått i likviditetsstöd (enligt uppgift från Lettland i den reviderade omstruktureringsplan som lämnades i januari 2014), som framgår av tabell 4, har ständigt överstigit de belopp som anges i det slutliga beslutet för Parex:

([34]) Se tabell 2.
([35]) Dessa uppgifter finns i tabell 6 i det slutliga beslutet för Parex.

Tabell 3

Likviditetstak för Reverta enligt det slutliga beslutet för Parex

Miljoner lats	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Grundscenario	458	446	419	349	315
Optimistiskt scenario	458	446	419	356	322
Pessimistiskt scenario	458	446	419	344	307

Tabell 4

Faktiska likvida medel som Reverta beviljats

Miljoner lats	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Utestående likviditetsstöd	446	446	428	385	363

(137) Likviditetsstödet till Reverta godkändes ursprungligen som en del av de förenliga statliga stödåtgärder i form av statlig inlåning som omfattades av det första undsättningsbeslutet.

(138) Till följd av det slutliga beslutet för Parex (och uppdelningen av Parex banka i en god och en dålig bank) överfördes likviditetstödet senare till Citadele och Reverta. Citadele har redan återbetalat hela sin andel av likviditetsstödet, medan Reverta tvingades begränsa de belopp som mottogs i likviditetsstöd. Det faktiska likviditetsstödet till Reverta överstiger emellertid alla nivåer som godkänts i det slutliga beslutet för Parex.

(139) Bedömningen av omstruktureringsplanen i det slutliga beslutet för Parex baserades på antaganden som då gjordes beträffande det förväntade kassaflödet till Reverta, som skulle göra det möjligt för Reverta att börja återbetala det likviditetsstöd som beviljats i form av statlig inlåning upp till de nivåer som angetts i det slutliga beslutet för Parex ([36]).

(140) De belopp som riskerade att inte återbetalas varierade, såsom anges i det slutliga beslutet för Parex, från [0–100] miljoner lats (grundscenario) till [100–200] miljoner lats (pessimistiskt scenario). Enligt Lettlands senaste kassaflödesprognoser förväntas dock det beviljade likviditetsstödet fram till 2017 överstiga den gräns som anges i det slutliga beslutet för Parex, såsom framgår av tabell 5:

Tabell 5

Överskridande likvida medel för Reverta i förhållande till 2010 års omstruktureringsplan

Miljoner lats	31.12.14	31.12.15	31.12.16	31.12.17
Pessimistiskt scenario (ursprunglig omstruktureringsplan)	[250–300]	[250–300]	[200–250]	[150–200]
Beräknat likviditetsstöd (uppdatering 2014)	[300–350]	[250–300]	[250–300]	[250–300]
Differens	[…]	[…]	[…]	[…]

([36]) Skäl 55 i det slutliga beslutet för Parex.

(141) Med tanke på svårigheter i form av

a) lägre kvalitet och värde på tillgångarna jämfört med vad som förutsetts i omstruktureringsplanen och

b) långsammare ianspråktagande av säkerheter och handläggning av tvister med gäldenärer

inser kommissionen att likviditetsåterhämtningen försenades med två år (såsom nämns i skäl 45) jämfört med vad som planerades när det slutliga beslutet för Parex antogs. Den förseningen gjorde det nödvändigt att öka det statliga stödet.

(142) Det ytterligare behovet av likviditetsstöd orsakades således av en försämring av Revertas finansiella ställning jämfört med vad som förutsetts i det slutliga beslutet för Parex. Kommissionen noterar att likviditetsstödet de senaste åren har ökat successivt i takt med Revertas svårigheter att återvinna tillgångar.

(143) Såsom anges i skäl 56 hävdar Lettland att eftersom bara 49,5 miljoner lats av likviditetsstödet på 118,7 miljoner lats hade konverterats till kapital utgjorde återstående 69,2 miljoner lats överflödigt likviditetsstöd.

(144) Kommissionen erinrar emellertid om att endast statligt insatta medel kan konverteras till kapital enligt skäl 63 b i det slutliga beslutet för Parex. Att mindre likvida medel har konverterats till kapital betyder, enligt kommissionens mening, därför inte automatiskt att likviditetsstödet är för stort.

(145) Kommissionen konstaterar vidare att Revertas banklicens återkallats 2011, och det fanns därför inget behov av att omvandla mer likvida medel till kapital för att uppnå den lagstadgade kapitaltäckningsgraden. Kommissionen tillstår således att frånvaron av kapitalkrav ([37]) gjorde det möjligt för Lettland att ge Reverta ett lägre belopp i rekapitaliseringsstöd än det högsta belopp som godkänts genom besluten.

(146) Mot bakgrund av Revertas svårigheter i samband med återvinning av tillgångar och det begränsade kapitaliseringskravet till följd av återkallandet av banklicensen drar kommissionen slutsatsen att likviditetsstödet till Reverta har begränsats till vad som var absolut nödvändigt för en ordnad hantering av avvecklingsprocessen.

(147) Kommissionen slår också fast att det ytterligare likviditetsstödet är förenligt med kravet på bördefördelning i 2013 års bankmeddelande. Kommissionen konstaterar i synnerhet att kapital tillhörande tidigare aktieägare i Parex banka, i enlighet med punkt 77 i 2013 års bankmeddelande, har skrivits ned till fullo och att Lettland nu har åtagit sig att förhindra att ytterligare stöd beviljas till förmån för innehavare av efterställda lån.

6.3.4 *Överträdelsen av åtagandet att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning (den fjärde åtgärden)*

(148) De lettiska myndigheterna uppger att Lettland, med tanke på de svåra marknadsvillkor som råder, inte har kunnat hitta intresserade köpare till Citadeles förmögenhetsförvaltning inom den föreskrivna tidsfristen och inte skulle kunna göra det ens inom överskådlig framtid.

(149) De lettiska myndigheterna erinrar om att försäljningen av Citadele, bland övriga åtaganden, identifierats som en nyckelåtgärd för att åtgärda den snedvridning av konkurrensen som stödåtgärderna gett upphov till. På grund av en försämring av Citadeles ekonomiska ställning jämfört med vad som förutsetts när det slutliga beslutet för Parex antogs kunde avyttringen av Citadele emellertid inte ske inom planerad tid.

(150) Lettland uppger vidare att försäljning av förmögenhetsförvaltningen tillsammans med Citadele kommer att öka marknadens intresse för Citadele, och att en förlängring av tidsfristen för avyttringen ökar sannolikheten för att Citadele ska kunna återprivatiseras.

([37]) Såsom förklaras i skälen 53–57.

(151) Kommissionen godtar att Citadeles ekonomiska ställning är sämre än vad som förväntades i den ursprungliga omstruktureringsplanen. Den bedömningen bekräftas också av övervakningsförvaltaren ([38]) och återspeglas i de indikatorer som anges i tabell 6:

Tabell 6

Jämförelse av huvudsakliga finansiella indikatorer i förhållande till omstruktureringsplanen

	31.12.2013	
	Omstruktureringsplan	Faktisk
Rörelsekostnader/intäkter totalt	[50–60]	57,0 %
Värdeminskning/nettoutlåning	[0–5]	2,0 %
Nettointäkter (förluster), i miljoner lats	[20–30]	10,8 %
Avkastning på eget kapital %	[20–30]	8,1 %
Eget kapital/tillgångar totalt	[5–10]	6,9 %
Kapitaltäckningsgrad	[10–20]	11,7 %

Med tanke på Citadeles lägre lönsamhet jämfört med den ursprungliga omstruktureringsplanen har kommissionen förståelse för svårigheterna med att avyttra Citadele inom snäva tidsramar.

(152) Kommissionen erinrar om att åtagandet om försäljning av förmögenhetsförvaltningen, tillsammans med åtagandet om att sälja själva Citadele, ingick i det slutliga beslutet för Parex för att begränsa snedvridningen av konkurrensen, eftersom de innebar att konkurrenterna fick möjlighet att lägga bud på dessa verksamheter ([39]).

(153) Kommissionen välkomnar att Citadele, till följd av det slutliga beslutet för Parex, inledde en försäljningsprocess för att undersöka intresset på marknaden och dessutom, såsom nämns i skälen 61 och 62, utsåg en oberoende expert för att utforma den bästa försäljningsstrategin, och alltså i god tro försökte fullgöra sina åtaganden.

(154) Kommissionen konstaterar att Lettland nu vill ha en förlängning av tidsfristen för att slutföra avyttringen av förmögenhetsförvaltningen i förhållande till de tidsfrister som man skulle rätta sig efter 2009. Lettland vill att det slutliga beslutet för Parex ändras genom att den ursprungliga tidsfristen för avyttring av förmögenhetsförvaltningen senareläggs, så att den kan säljas tillsammans med Citadele i enlighet med de ytterligare åtaganden som beskrivs i skälen 64–68.

6.3.5 *Kompenserande åtgärder för att lindra snedvridningen av konkurrensen och stärka bördefördelningen*

(155) För att kommissionen ska godkänna ändringar av sina slutliga beslut måste de baseras på nya åtaganden som kan anses likvärdiga med de ursprungliga ([40]). I så fall skulle stödåtgärderna förbli förenliga enligt artikel 107.3 b i fördraget endast om det övergripande förhållandet är oförändrat i jämförelse med det ursprungliga beslutet. För att det övergripande förhållandet ska bibehållas får de ändrade åtagandena inte påverka stödmottagarens lönsamhet negativt, och de sammantagna åtagandena måste åtminstone förbli likvärdiga i fråga om bördefördelning och kompenserande åtgärder, med beaktande av kraven i de tillämpliga meddelandena från kommissionen.

([38]) Övervakningsförvaltarens rapport per den 31 december 2013, framlagd den 9 maj 2014.
([39]) Skäl 152 i det slutliga beslutet för Parex.
([40]) För andra liknande beslut, se t.ex. SA.29833 KBC – Extension of the target date of certain divestments by KBC and Amendment of restructuring commitments (EUT C 135, 9.5.2012, s. 5), SA.29833 KBC – Accelerated phasing-out of the State Protection measure and amendments to the KBC restructuring plan (EUT C 163, 8.6.2013, s. 1), SA.34539 Commerzbank – Amendment to the restructuring plan of Commerzbank (EUT C 177, 20.6.2012, s. 20).

(156) I det avseendet välkomnar kommissionen de åtaganden från Lettland som beskrivs i skälen 64–73, eftersom de bidrar till att åtgärda potentiell snedvridning av konkurrensen till följd av den första, den andra, den tredje och den fjärde åtgärden och till att säkra en lämplig bördefördelning mellan stödmottagarnas kapitalägare.

(157) Enligt avsnitt 4 i omstruktureringsmeddelandet krävs effektiva och proportionerliga åtgärder för att begränsa snedvridning av konkurrensen.

(158) Det slutliga beslutet för Parex innefattade flera sådana åtgärder, varav den viktigaste var Lettlands åtagande att avyttra eller åstadkomma avyttring av Citadele senast den 31 december 2015 ([41]). Kommissionen såg åtagandena om att sälja Citadele inom den tiden, tillsammans med en minskning av Citadeles marknadsnärvaro, som tillräckliga för att undvika snedvridning av konkurrensen till följd av det statliga stödet till Parex banka.

(159) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att både den ursprungligen längre löptiden för det efterställda lånet och den förlängning med 18 månader som genomfördes 2013 medförde ytterligare fördelar för Parex banka jämfört med det efterställda lånet i den form som godkänts i undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex.

(160) I det sammanhanget välkomnar kommissionen åtagandet från Lettland om att tidigarelägga tidsfristen för slutförande av försäljningen av Citadele, från den 31 december 2015 till […], som kompensation för den ytterligare fördelen till följd av den längre löptiden för de efterställda lånen. Påskyndandet av försäljningen av Citadele bidrar till att upprätthålla rättvisa villkor.

(161) Kommissionen noterar dessutom att Lettland har gjort ett tydligt åtagande om att […] om försäljningen inte kan genomföras inom den kortare tidsfristen. Det åtagandet utgör en ytterligare garanti (som inte uttryckligen ingick i den ursprungliga omstruktureringsplanen) för att snedvridningen av konkurrensen kommer att lindras i tillräcklig utsträckning, eftersom Citadele inom […] kommer att […].

(162) Kommissionen välkomnar också att Lettland åtagit sig att ytterligare begränsa det kapital som de lettiska myndigheterna kan bevilja Reverta, såsom framgår av skäl 69.

(163) Enligt avsnitt 3 i omstruktureringsmeddelandet bör banker och deras kapitalägare i största möjliga utsträckning bidra till omstruktureringskostnaderna för att begränsa stödet till vad som är absolut nödvändigt, begränsa snedvridning av konkurrensen och hindra ett överdrivet risktagande.

(164) Kommissionen noterar i det avseendet de ytterligare kompenserande åtgärder som föreslagits av Lettland för att se till att tredje part inte drar nytta av det ytterligare stödet till Reverta, nämligen det åtagande om stärkt bördefördelning som beskrivs i skälen 70–73.

(165) Lettland åtar sig att se till att Citadele och Reverta (tidigare Parex banka) och deras närstående bolag inte betalar ränta, utdelning eller kuponger på befintliga kapitalinstrument (inklusive preferensaktier, B-aktier och övre och nedre tier 2-instrument) (vare sig förfallna eller upplupna) eller utnyttjar köprätter som rör dessa, till några innehavare av efterställda fordringar eller aktieägare andra än den lettiska staten eller EBRD, förrän det statliga stödet till Reverta och/eller Citadele har återbetalats i sin helhet och såvida de inte enligt lag är skyldiga att göra detta. I det avseendet åtar sig Lettland också att häva eventuella rättsliga skyldigheter i det sammanhanget snarast möjligt och senast den 30 april 2015. Det betyder att innehavare av befintliga kapitalinstrument inte kommer att få någon betalning, eftersom dessa befintliga kapitalinstrument inte är förenade med någon obligatorisk kupong och i samband med likvidationen av Reverta (som ska äga rum före utgången av 2017) rangordnas efter de prioriterade fordringarna. Eftersom Reverta har negativt kapital kommer det i praktiken att vara omöjligt för innehavarna av dessa kapitalinstrument att få någon betalning eller ersättning.

(166) Dessutom åtar sig Lettland, utöver de åtaganden som avses i skäl 165, också att inte återbetala någon utestående fordran (kapitalbelopp) i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen förrän allt statligt stöd till Reverta/Citadele har återbetalats i sin helhet, i den utsträckning som krävs för att täcka Revertas negativa nettotillgångsvärde och under förutsättning att en rättslig grund finns. I det sammanhanget kommer den utestående fordran (kapitalbelopp) i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen antingen att i) omfattas av ett bindande

([41]) Skäl 76 i det slutliga beslutet för Parex.

beslut om att inga betalningar i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen ska förfalla, eller ii) konverteras till tier 1-kapital utan rösträtt, eller iii) skrivas ned. Eftersom den nationella lagstiftningen inte för närvarande erbjuder någon lämplig rättslig grund som gör det möjligt att fullgöra det åtagandet åtar sig Lettland i det avseendet dessutom att vidta alla åtgärder som krävs för att se till att eventuella rättsliga bestämmelser som behövs för att fullgöra åtagandet införs senast den 30 april 2015.

(167) Kommissionen välkomnar Lettlands åtaganden enligt skälen 165 och 166, eftersom de, i och med att de syftar till att begränsa betalningarna av kapitalbelopp och ränta i anslutning till Revertas och Citadeles ursprungliga efterställda lån och kapitalinstrument, innebär ytterligare bördefördelning.

(168) Kommissionen anser därför att de föreslagna kompenserande åtgärder som avses i avsnitt 5.5 kan anses tillräckliga och likvärdiga (i effektivitetshänseende) med de som tidigare föreslagits av Lettland och godkänts av kommissionen genom det slutliga beslutet för Parex, ändrat genom ändringsbeslutet. De föreslagna kompenserande åtgärderna har samma syfte, nämligen att begränsa snedvridningen av konkurrensen. De är välriktade eftersom de syftar till att begränsa snedvridning av konkurrensen på marknader där Citadele är verksamt.

(169) Kommissionen drar följaktligen slutsatsen att de ändrade åtagandena är likvärdiga med de ursprungliga med avseende på återställande av lönsamheten, bördefördelning och lindring av snedvridning av konkurrensen. Ersättandet av de ursprungliga åtagandena med de nya ändrar inte stödets förenlighet med den inre marknaden enligt det slutliga beslutet för Parex, ändrat genom ändringsbeslutet.

7. **SLUTSATS**

(170) Kommissionen beklagar att Lettland olagligen genomfört den första, den andra och den tredje åtgärden i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget, och att man överträtt åtagandet att avyttra Citadeles förmögenhetsförvaltning inom den tidsfrist som anges i det slutliga beslutet för Parex (den fjärde åtgärden).

(171) Av de skäl som anges ovan och med hänsyn till de ytterligare åtaganden som gjorts av Lettland och Citadele har kommissionen emellertid antagit detta beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Följande åtgärder utgör statligt stöd som omfattas av artikel 107.1 i EUF-fördraget:

a) Beviljandet av efterställda lån till Parex banka med en längre ursprunglig löptid än vad som anges i villkoren för åtgärden enligt undsättningsbesluten och det slutliga beslutet för Parex (den första åtgärden).

b) Beviljandet av ytterligare 18 månaders förlängning av löptiden för efterställda lån till Citadele på 37 miljoner lats (den andra åtgärden).

c) Beviljandet av likviditetsstöd till Reverta som överstiger den högsta gränser som godkänts av kommissionen i det slutliga beslutet för Parex (den tredje åtgärden).

Artikel 2

De stödåtgärder som avses i artikel 1 är förenliga med den inre marknaden enligt artikel 107.3 b i fördraget mot bakgrund av Lettlands åtaganden enligt bilaga I.

Artikel 3

Tidsfristerna för avyttring av Citadeles förmögenhetsförvaltning, senast den 30 juni 2013 utan avyttringsförvaltare eller senast den 31 december 2013 med avyttringsförvaltare (den fjärde åtgärden), enligt skäl 73 i kommissionens beslut K (2010) 6202 slutlig av den 15 september 2009 om det statliga stöd C 26/09 (f.d. N 289/09) som Lettland planerar att genomföra till förmån för omstruktureringen av AS Parex banka, ska ändras i enlighet med Lettlands åtagande enligt bilaga II.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Lettland.

Utfärdat i Bryssel den 9 juli 2014.

På kommissionens vägnar
Joaquín ALMUNIA
Vice ordförande

BILAGA I

De lettiska myndigheterna erbjuder sig att klargöra och stärka sina åtaganden i fråga om kapitalbeloppet och räntan för de ursprungliga efterställda lånen enligt följande:

a) Citadele banka och Reverta (tidigare Parex banka) och deras närstående bolag ska inte betala ränta, utdelning eller kuponger på befintliga kapitalinstrument (inklusive preferensaktier, B-aktier och övre och nedre tier 2-instrument) (vare sig förfallna eller upplupna) eller utnyttja köprätter som rör dessa, till några innehavare av efterställda fordringar eller aktieägare andra än den lettiska staten eller Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD), förrän det statliga stödet till Reverta och/eller Citadele har återbetalats i sin helhet och såvida de inte enligt lag är skyldiga att göra detta. Om sådana rättsliga skyldigheter föreligger åtar sig de lettiska myndigheterna att häva dem snarast möjligt (under alla omständigheter senast den 30 april 2015).

b) De lettiska myndigheterna åtar sig också att inte återbetala någon utestående fordran (kapitalbelopp) i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen (förrän allt statligt stöd till Reverta/Citadele har återbetalats i sin helhet), som kommer att

   i) omfattas av ett bindande beslut om att inga betalningar i anslutning till de ursprungliga efterställda lånen ska förfalla, eller

   ii) konverteras till tier 1-kapital utan rösträtt, eller

   iii) skrivas ned

   i den utsträckning som krävs för att täcka Revertas negativa nettotillgångsvärde, och under förutsättning att en rättslig grund finns.

c) De lettiska myndigheterna kommer att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de rättsliga bestämmelser som krävs för att fullgöra ovanstående åtaganden genomförs senast den 30 april 2015.

d) Det högsta totala kapitalbelopp som Reverta kan beviljas av de lettiska myndigheterna ska sänkas från 118,7 miljoner lats till 49,5 miljoner lats.

BILAGA II

1. De lettiska myndigheterna och Citadele åtar sig att göra sitt yttersta för att snarast möjligt och under alla omständigheter före […] erhålla bindande bud för försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele (inklusive förmögenhetsförvaltningen). Försäljningen ska vara slutförd senast […]. Republiken Lettland (och dess rådgivare) får fritt fatta beslut om en lämplig struktur och lämpliga förfaranden för försäljningstransaktionen (t.ex. en kommersiell försäljning eller börsintroduktion), så länge som Republiken Lettland slutligen avyttrar hela sitt innehav i Citadele senast […]. Vid en börsintroduktion åtar sig Republiken Lettland att tillsammans med lettiska FKTK ta fram ett bindande prospekt senast […].
2. De lettiska myndigheterna och Citadele åtar sig också att se till att en avyttringsförvaltare utses om inga bindande bud har mottagits eller, vid en börsintroduktion med samma syfte, inget prospekt har tagits fram tillsammans med FKTK senast […]. I sådana fall ska Republiken Lettland vidta nödvändiga åtgärder för att se till att avyttringsförvaltaren utses och är verksam från och med […]. Den ekonomiska rådgivaren för försäljningen av Citadele kan också utses till avyttringsförvaltare från och med […]. Om en avyttringsförvaltare utses åtar sig Lettland och Citadele att inhämta bindande och för alla parter oåterkalleliga bud senast […] och att ingå ett bindande och oåterkalleligt avtal om försäljning av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele senast […], som ska slutföras senast […].
3. De lettiska myndigheterna och Citadele lovar vidare att Citadele från och med […] ska […] ny affärsverksamhet och att Citadeles återstående affärsverksamhet ska […], om Republiken Lettland inte senast […] har ingått ett bindande och oåterkalleligt avtal, enligt vilket försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele ska slutföras senast […] eller, om börsintroduktionen innebär att Republiken Lettland inte kan sälja hela sitt innehav i Citadele, senast […].
4. De lettiska myndigheterna och Citadele åtar sig att slutföra transaktionen avseende försäljningen av Republiken Lettlands hela innehav i Citadele senast […]. Om försäljningen inte har slutförts […] lovar de att Citadele ska […] ny affärsverksamhet och att Citadeles återstående affärsverksamhet ska […] från och med […].
5. Om Citadeles affärsverksamhet […] i något av de fall som avses ovan kan eventuella delar av Citadeles affärsverksamhet för vilka det finns ett intresse från tredje part säljas och överlåtas av Republiken Lettland och/eller Citadele till denna tredje part (utan att det påverkar principen om […] och inget nytt statligt stöd).